

## THE EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO THE COLOSSIANS

<sup>1</sup> Shíí Paul, Bik'ehgo'ihí'nań bik'ehgo Jesus Christ binal'a'á nshlíni, la'íi nohwik'isn Timótheus bílgo, <sup>2</sup> Colósse golzeegee ínashood daanliiníi la'íi Christ bíláhyú nohwik'íyú bada'óndliihíi bich'í' k'e'ilchii: Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa, Jesus Christ nohweBik'ehn bílgo bílgoch'oba'íi la'íi bits'á'dí' ilch'í'gont'ééhíi bee nohwich'í' goz'aa le'. <sup>3</sup> Bik'ehgo'ihí'nań, Jesus Christ nohweBik'ehn bíTaa, nohwicha ba'ihéndzigo dávik'ehn nohwá ohiikaah, <sup>4</sup> Christ Jesus daahohdlaago la'íi ínashood dawa nohwíl daanzhogo ba'ikondzihíi bigha, <sup>5</sup> Yaaká'yú nohwiba' goz'aaníi ndaaholihíi bigha ágádaanoht'ee; áí ndaaholihíi yati' baa gozhóni, yati' da'aníhi bee ilk'idá' daadesots'aa ni'; <sup>6</sup> Áí yati'íi nohwitahyú didezdláadhíi k'ehgo ni'gosdzán dágoz'aa nt'éégo didezdláád; nohwíi daadesots'aa go Bik'ehgo'ihí'nań bílgoch'oba'íi da'aníigo bídaagonohíi bíjidi' godezt'i'go nt'éégo ádaanohwolihíi k'ehgo bíi áldó' nt'éégo ádaaboliik: <sup>7</sup> Áí yati'íi Épaphras holzéhi, nohwíl nzhóni, bíl na'idziidi, bits'á'dí' bídaago'aa, án nohwá Christ yána'iziidi ba'óndliihíi nlii; <sup>8</sup> Án Holy Spirit bíláhyú nohwí'ijóóníi áldó' baa nohwíl nagolni' n'. <sup>9</sup> Áí bigha áí ba'ikonihidzíníi bíjidi' godezt'i'go áldó' dá nohwá ohiikaah nt'éégo godeyaa, Bik'ehgo'ihí'nań nohwá

hát'ííníí bídaagonolshíí bigha daagonohsaa, la'íí  
 yaaká'dí'go il'ígóziníí dawa bee nohwil ídaagozigo  
 ánohwiléhgo nohwá ohiikaah; <sup>10</sup> NohweBik'ehí  
 dá bil bik'ehyú hohkaahgo, la'íí ánádaah'tíí  
 dawa bee bil daagonolshó'go, nht'éégo bá  
 nada'ohsiidgo nest'a' ch'il yiká' nant'íhí k'ehgo  
 nht'éégo da'noht'íí, la'íí Bik'ehgo'ihí'nań baa  
 nohwil'ígóziníí nokeelgo aldó' nohwá ohiikaah;  
<sup>11</sup> Bik'ehgo'ihí'nań ízisgo binawodíí dawa bee  
 daanolzilgo, áí bee nohwil daagozhó'go nyee  
 ndi bidag ádaanoht'eego bádaagohoh'aalgo; <sup>12</sup> La'íí  
 Bik'ehgo'ihí'nań nohwíTaa ba'ihédaanoht'igo  
 nohwá háhiit'íigo ohiikaah, án bits'a'dindláadí  
 biyi' ínashood biyéé doleelíí néé aldó' nohwíyéé  
 doleelgo ládaanoht'wezláa: <sup>13</sup> Áń chagolheel  
 binawodíí bits'a'zhí' nohwinildí' biYe' bil nzhónihi  
 bilakt'áhgee daanliiníí yitah nohwinil: <sup>14</sup> Áń bidíí  
 bee nohwinch'íí bits'a'zhí' nanánohwi'diheshíí,  
 nohwinch'íí bigha nohwaa nágodet'aahgo:  
<sup>15</sup> Áń Bik'ehgo'ihí'nań doo hit'íí dahń ye'at'éhi  
 da'áiyihíí ye'at'éé, dawahá álzaahíí dabíntségo  
 gozlíni: <sup>16</sup> Áń dawahá áyíílaa, yaaká'yú ágot'eehíí  
 la'íí ni'gosdzán biká'yú ágot'eehíí, hit'íiníí la'íí  
 doo hit'íí dahíí, nant'án dahnazdaahíí, dawa  
 yedaabik'ehíí, spirits binadaant'a'íí, la'íí inawodíí  
 ndi; dawahá án biláhyú alzaa, la'íí bá alzaa:  
<sup>17</sup> Áń dawahá dabíntsé nlií, dawahá án bee  
 daalotá'. <sup>18</sup> La'íí ínashood dawa bits'íhí k'ehgo  
 nliigo, án bitsits'inhíí k'ehgo yebik'ehi nlií: án  
 dantsé godeyaahíí nlií nanezna'íí bitahdí' dantsé  
 náhi'na'í nlií; dabíí zhá dawa bee da'tiséyú nlií  
 doleelgo. <sup>19</sup> BiTaa dabíí ye'at'éhi dawa Christ

biyi' golíigo bił dábik'eh; <sup>20</sup> Ła'íi tsj'ılna'áhi biká'gee bidıl idezjoolíi bee nkegohen'ááníi nohwá goz'aago áyíllaago, ni'godzán biká' ágot'eehíi dawa ła'íi yaaká'yú ágot'eehíi dawa Christ bee Bik'ehgo'ihí'nań dabíi ách'ı' nłt'éego ánáyidle'go aldo' bił dábik'eh. <sup>21</sup> Áídı' nohwíi łał nchq'go ánádaaht'ıııı bigha Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'zhı' ádaanoht'ee ni', ła'íi nohwinatsekeesıi bee bik'edaadinohııı ni', ndi k'adıi bik'ıi ánádaanohwidlaa <sup>22</sup> Christ bits'ı daztsaanıi bee; áık'ehgo nohwíi hadaanohwideszaago, doo nt'é bee nohwaa dahgoz'aago da, doo hagot'éego nohwıl iditehgo da, Christ Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee daanohwidiyolsııı. <sup>23</sup> Dayúweh da'ohdlaahıi bee nalwodgo nıdzilgo nasozııyúgo, hasdách'igháhıi yati' baa gozhóni nohwıl nadaagolıı'ıi ndaaholıııı doo bits'á'zhı' ádaahne' dayúgo, Christ Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee ágát'éego daanohwidiyolsııı; áı yati' baa gozhóni daadesots'aanıi yáa bitł'ááhgee nnee dawa bee bich'ı' yá'iti'ıi; áı yati' baa gozhóni baa nagoshıı'go shıi, Paul, hashı'doltıı; <sup>24</sup> K'adıi nohwá shiniigonłt'ééhıi baa shıl gozhq, ınashood dawa, Christ bits'ıhıi k'ehgo nlıni, yá biniigodılne'ıi t'ah ła' edıhıi shıi shits'ı biniigonłt'ééhıi bee łaashle': <sup>25</sup> ınashood dawa, Christ bits'ıhıi k'ehgo nlıni, bá na'isiidgo hashı'doltıı, áı na'idziidıi Bik'ehgo'ihí'nań nohwicha shaidin'áá, Bik'ehgo'ihí'nań biyati' dawa baa nagoshıı'go; <sup>26</sup> Áı doo bıgózı da n'ıi doo ánıdád goldohıi ła'ıi daalınolt'ıııı bits'á'zhı' nanł'ı' ni', ndi k'adıi nnee Bik'ehgo'ihí'nań báhadaadeszaahıi bił ch'ı'nah

ádelzaa: <sup>27</sup> Áí bich'í' Bik'ehgo'ihí'nań doo Jews daanlii dahíi bitahyú doo bígózi da n'íi dázho lán ílíní bígózi go áile'go ngon'áá, áí Christ nohwiyi' golíi, án nohwiyi' golíi go Bik'ehgo'ihí'nań baa gozhóyú itah daahleehgo ndaahoíhi at'éé: <sup>28</sup> Christ Jesus biláhyú nnee dała'á daantíígee Holy Spirit bee bayán daazlii go Bik'ehgo'ihí'nań bich'í' bíl nkáh doleelíi bigha Christ baa nagohiilni', nnee dała'á daantíígee baa daahii'niigo, la'íi dawa bee daagondzaago bíl ch'ígont'aahgo: <sup>29</sup> Áí bigha dázho na'isiid, Christ Jesus binasdziidíi nalwodgo shinkáayú na'iziidíi bee dahnshdoh.

## 2

<sup>1</sup> Dázho nohwaa shiini'híi bídaagonoksigo hasht'íi, Laodicéa golzeeyú daagoliíníi aldó', la'íi nnee dawa doo hwahá daashiltséh dahíi ndi baa shiini'; <sup>2</sup> Bijíi hadag ádaanzigo líl daanjooníi bee daalota'go bá hasht'íi, la'íi doo bíl nagoki dago bíl'ígóziníi ch'ída'izkaad doleelgo, Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa, lahn' doo bee bígózi da n'íi, áí Christ at'éhi, yídaagoksíihgo bá hasht'íi; <sup>3</sup> Igoya' la'íi il'ígózi lán ílíní án bilakt'áhzhí' begoz'áa. <sup>4</sup> Doo hadín yati' k'izé'idilteehíi bee nohwich'í' nach'aa da doleelíi bigha ádishnii. <sup>5</sup> Doo shits'ihíi bee nohwił nshlii da ndi shispirit bee nohwił nshlii, áik'ehgo dawa daagodinoksigo goz'aahíi k'ehgo ádaal'íigo, la'íi Christ nldzilgo daahohdlaago bígonsiníi baa shil gozhó. <sup>6</sup> Christ Jesus nohweBik'ehń nádaagodo'áadá' daahosohdlaadhií k'ehgo bikísk'eh hohkaah le': <sup>7</sup> Áń bee nohwiķeghad golíi go bee daanołseel le', la'íi nohwił ch'ígót'aahíi

k'ehgo nohwi'odla' nalwod holeehgo dázho ba'ihédaanohtsi le'. <sup>8</sup> Ídaa daagonohdzaa, dá ni'gosdzán biká'gee kogoya'ihí, la'íi yati' da'ílinéhi k'izé'idilteehíi yee isnáh ádaanihodléh hela', áí dá nnee bi'at'e' n'íi ye'adaat'éhi, dá ni'gosdzán biká' ágot'eehíi zhá bee ilch'ígót'aah n'íi, doo Christ ye'adaat'éhi da, nnee ágát'éégo ilch'ídaago'aahíi baa daagonohsaq. <sup>9</sup> Bik'ehgo'ihí'nañ ye'at'éhi dawa Christ biyi' golíi. <sup>10</sup> Áñ, spirits binadaant'a'íi hik'e binawodíi dawa yánant'aahn, bíl dala' daanohlíigo hadaanohtsi'deszaa: <sup>11</sup> Áñ biyi' daanohlíigo aldó' nohwíi circumcision doo nnee bigan bee alzaa dahíi bee circumcise ádaanohtsi'deszaa, Christ biláhyú circumcise ádaanohtsi'deszaahíi bee nohwíi ncho'go be'adaanoht'ee n'íi dawa nohwaidnníli at'éé. <sup>12</sup> Bik'ehgo'ihí'nañ, Christ daztsaqdí' naadiidzaago áyílaahíi, binawod bada'okíihíi bigha baptism bee Christ bíl lenohwido'nil, da'ái bee aldó' bíl naadohkai. <sup>13</sup> Nohwíi ncho'go be'adaanoht'eego la'íi doo circumcise ádaanohtsi'deszaa dago nanesona' lék'e, ndi nda'hołsiihíi dawa yee Bik'ehgo'ihí'nañ nohwaa nágodin'áago Christ bíl daahinohtsi'naago anánohtsidlaa; <sup>14</sup> Christ tsí'ikna'áhi bíheskałdá' Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaníi doo bikísk'ehyú ádaanoht'ee dahíi bigha naltsoos nohwee nniltsooz n'íi Bik'ehgo'ihí'nañ tsí'ikna'áhi yíheskałgo k'ihzhí' áyílaa; <sup>15</sup> Áí bee spirits binadaant'a'íi la'íi binawodíi yitis silíigo ch'í'nah hit'íigo áyílaago yaa nágonesnaa. <sup>16</sup> Áí bigha da'áko hayú dahadíi hadíi daahsaaníi bee nohwída'iltah hela', dagohíi godiyiníi bijíi dagohíi dahnáyitíihíi dagohíi

Jews daagodnłsiníí bijjı, daadinolıgo nohwılñıi hela': 17 Áı yunáasyú ágodonıi bichagosh'oh zhá ádaat'ee; áídá' da'anıihıı Christ be'ágodonıı. 18 Da'ákohayú hadın, ıdaagoch'iyolba'go nolıgo, Bik'ehgo'ihı'nań binal'a'á yaaká'yú daagolıńıı daahohkaqah le', daanohwılñııyúgo daadohts'ag hela', án daaholbijh le' at'éé n'ıı nohwich'ı' nawoch'aa hela', nnee ágát'ééhıı shıl ch'ı'nah ágolzaa nıihıı, dabıı bı'at'e' nchq'hıı k'ehgo binatsekeesıı bee doo nt'é bigha doo sihggo at'éé dahi at'éé. 19 Nnee ágát'ééhıı Christ, ınashood dawa yebik'ehgo Bitsits'in nliinıı, doo yota' da; ınashood dawa Christ bits'ı nliı, áık'ehgo Christ bits'ı nłdzilgo áyılı, áı dásızıı nt'éégo ilghadaadit'aanıı hik'e its'id bee lıdaadest'qoqgo Bik'ehgo'ihı'nań nołseelgo áyılı. 20 Dá ni'gosdzán biká' ágot'eehıı dantsé baa ilch'ígót'aah n'ıı bits'á'zhı' Christ bilgo nanesona' lək'eyúgo, nt'é bigha t'ah ni'gosdzán biká' ágot'eehıı nohwebik'ehgo daahinohnaahıı k'ehgo díńko begoz'aanıı bikisk'eh ádaanoht'ee? 21 (Bıılchi'ela'; nlihela'; dahnné'ela'; 22 Áı dawa da'ılıı daaleeh;) áı begoz'aanıı dá nnee yegos'ani, nnee bits'á'dı'go ilch'ígót'aahıı ádaat'ee. 23 Áı ánádaach'it'ııhıı goch'iyáágo nolıgo dá hádaach'it'ııgo da'ch'okaqah, ıdaagoch'iyolba'go nolıgo, la'ıı kots'ı bıńı'ch'idılñıhggo da'ch'okaqah; áı dāzhq doo ilıı dadá' dá kots'ihıı zhá bıł ilıı.

### 3

1 Christ bıł naadohkai lək'eyúgo, Christ yaaká'yú Bik'ehgo'ihı'nań dihe'nazhinéégo dahsdaahıı bits'á'dı'go ágot'eehıı zhá hádaahııgo

bikádaadeh'íí le'. <sup>2</sup> Yaaká'dí'go ágot'eehíí zhá baa nohwiini' le', doo ni'gosdzán biká' ágot'eehíí da. <sup>3</sup> Ni'gosdzán biká' ágot'eehíí bits'á'zhí' nanesona', Bik'ehgo'ihí'nań biyi' nohwi'ina'íí nádes'íí, Christ bílgo. <sup>4</sup> Christ, nohwi'ina' nliiníí, ch'í'nah nasdlíigo nohwíí áldó' bíl nohwits'á'dindláádgo daanoht'eehíí. <sup>5</sup> Áí bighá ni'gosdzán biká' nchq'go ágot'eehíí hádaah'tiiníí nohwijíí biyi' daagolíníí daazolhee; nant'í' nahkaihíí, nchq'zhinéego be'ádaanoht'eehíí, nohwits'í nchq'go hat'íníí, nchq'go natsídaahkeesíí, lá'íí dawahá dayúwehégo ídáhádaah'tiiníí, áí da'íliné daayokaqahíí át'éé, áí dawa daazolhee: <sup>6</sup> Áí nchq'go ágot'eehíí bighá nnee dabíí zhá daabik'ehíí Bik'ehgo'ihí'nań bihashke'íí bee bich'í' goldohi at'éé: <sup>7</sup> Łahn' áí k'ehgo nohwíí áldó' nahkai ni', áí k'ehgo daagonohlíí n'dá'. <sup>8</sup> Áídá' k'adíí díínko dawa yó'odaagodoh'aah; hadaashohkeehíí, nohwágochííhíí, da'oh'ni'íí, nchq'go aayádaakti'íí, yati' dénchq'éhi yee yádaakti'íí, dawa yó'odaagodoh'aah. <sup>9</sup> Doo ánídá' nchq'íí be'ádaanoht'ee n'íí, lá'íí nchq'go ánádaah'tíí n'íí bílgo yó'odaasohné'dá' doo ílch'í' léda'olchoo da; <sup>10</sup> Áníidégo be'ádaanoht'eehíí ánádaagohdlaa, áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań ánohwilaahíí dayúwehégo bídaagonolsííh, lá'íí bedaanok'eego ánádaanoht'eehíí: <sup>11</sup> Ágádaach'it'eehíí nnee Greek nlíni dagohíí Jew nlíni, circumcise ábi'delzaahíí dagohíí doo circumcise ábi'delzaa dahíí, łahdí' nnee dagohíí Síthian holzéhi, isnáh nlíni dagohíí doo isnáh nlií dahíí doo íl'ánigo baa natsíts'ikees da, áídá' Christ zhá

dawa yebik'eh, la'íí án biyi' dawa dała'á daanlii. <sup>12</sup> Áík'ehgo nohwíí, Bik'ehgo'ihí'nań hadaano hwenzilgo báhadaadeszaahíí daano hłíni la'íí bil daano hshóni, ííána daago'íihíí k'ehgo díínko ádaagohdle': dawa bich'í' ch'izhóóníí, kol goch'oba'íí, ídaagoch'iyolba'íí, kojíí yune' isht'egodnt'ééhíí, la'íí bágoch'oho'aahíí ádaagohdle'; <sup>13</sup> Ilch'í' bidag ádaanoht'ee, nnee la' nnee yil k'íltahyúgo laa nádaagodenoht'aah: Christ nohwinchq'híí bigha nohwaa nágodin'aahíí k'ehgo nohwíí aldo' laa nádaagodenoht'aah. <sup>14</sup> Díí dawa bitisgo il'ijóóníí ádaagohdle', aí dawahá daahota'go dawa laile'. <sup>15</sup> Áídí' Christ bits'á'dí' ilch'í'gont'ééhíí nohwijíí biyi' yebik'eh le', dała'á nádaasohdliigo aí bich'í' nohwiká ánniid ní'; la'íí ihédaano hsi le'. <sup>16</sup> Christ biyati' ch'ída'izkaadgo nohwiyi' golíigo baa hł nadaagohm'igo bigoya'íí dawa bee hł ch'ídaagonoht'aah; la'íí nohwijíí biyi'dí' nohweBik'ehń bich'í' ihédaano hsi go da'doh'aal, siníí Bik'ehgo'ihí'nań biyati' biyi'dí'hi, Bik'ehgo'ihí'nań ba'ihégo siníí, la'íí ínashood biyinií bee da'doh'aal. <sup>17</sup> Dá yádaakti' shi ndi, dant'éhéta baa nahkai shi ndi, dawahá Jesus nohweBik'ehń bizhi' biláhyú ánadaah'tíí le', dabíí biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa bich'í' ihédaano hsi go. <sup>18</sup> Isdzané daano hłíni, daano hwiká' daadohts'agle', ágádaanoht'eego nohweBik'ehń bil dábik'eh. <sup>19</sup> Nnee daano hłíni, daano hwi'aa nohwił daanzhoq le', doo bich'í' nohwił daagoshch'ii da le'. <sup>20</sup> Chagháshé daano hłíni, nohwiTaa, nohwimaa bilgo da'áno hwiłniiyú daadohts'agle': aí nohweBik'ehń bil goyılshóq. <sup>21</sup> Nnee



daanohtłini, nohwichagháshé doo bíł daadohtehgo bídaagoyólchíi da, ágádaanoht'eeyúgo dánko hayaa ádaat'ee daaleeh. <sup>22</sup> Nada'ohsiidíi, ní'gosedzáń biká' bánada'ohsiidíi da'ánohwiłniyú ádaanoht'ee le'; doo bánada'ohsiidíi binadzahgee zhá ádaanoht'ee da, doo nnee bíłdaagonłshóq'íi zhá bighá da; áídá' nohwíi da'at'éhé bee, Bik'ehgo'ihí'nań daadinolshíi bighá ádaanoht'ee: <sup>23</sup> Dant'éhé baa nahkai shíhí dahot'éhé bee baa nahkai le', nohweBik'ehn bá ashle' daanohtsigo, doo nnee zhá bá ashle' daanohtsigo da; <sup>24</sup> Nada'ohsiidhíi bighá nohwíyée doleelí nohweBik'ehn nohwaidoné' doleelgo bídaagonłsı. Christ nohweBik'ehn bá nada'ohsiidhíi bighá. <sup>25</sup> Áídá' hadín doo bik'ehyú át'éé dahíi binchq'íi zhá bich'ı' nanáhi'niik: Bik'ehgo'ihí'nań nnee doo il'anigo yaa natsekees da.

## 4

<sup>1</sup> Nant'an daanohtłini, nohwánada'iziidíi bich'ı' dábik'ehyú ánadaaht'ıi, la'íi doo il'anigo baa natsídaahkees da le'; nohwíi aldo' yaaká'yú nohwiNant'a' golıigo bídaagonłsı. <sup>2</sup> Dá da'ohkaq' nt'éé, ihédaanohtsigo daadeh'ıi; <sup>3</sup> Néé aldo' nohwá da'ohkaq'ah, Bik'ehgo'ihí'nań nohwá ch'ígót'ıgo nohwá be'ágodoliłhíi bighá, Christ baa na'gonı'i doo bigózi da n'ıi, bighá ha'ásitíini, baa yáhiiltı' doleelgo: <sup>4</sup> Áı nnee bich'ı' ch'ı'nah ashle'go baa yashti' le'at'éehíi k'ehgo baa yashti' doleelgo shá da'ohkaq'ah. <sup>5</sup> Doo da'odlaq' dahíi bitahyú ídaa daagonohdzaq'ago nadaahkai, goldohíi ilıigo ádaanohtsigo. <sup>6</sup> Dábik'ehn nohwił goch'oba'go yádaaktı', íshıh k'ehgo bee nohwiyaıı

daadilk'qshgo nnee daantúgee hagot'éégo bich'í' hahdziihíí bídaagonolsi doleelgo. <sup>7</sup> Hago ánsht'eehíí dawa Tíkikas yaa nohwil nadaagolní' doleel, án nohweBik'ehń biláhyú nohwik'isn nohwil daanzhóni, Bik'ehgo'ihí'nań yána'iziidi begondliihi, bil dala' na'isiidi nlii. <sup>8</sup> Án nohwich'í' deł'áad, hago ádaanoht'ee shihíí yígolsiihíí bigha, la'íi nohwijíi yil daagoyilshóq doleelgo; <sup>9</sup> Onésimus, shik'isn shil nzhóni, begondliihi, aldó' nohwich'í' deł'áad, án nohwitahdí' nlii. Dzaagee ánágot'íihíí dawa yaa nohwil nadaagolní' doleel. <sup>10</sup> Aristárkas, bil ha'áshítézhí, Gozhóq, daanohwílnii, Marcus aldó', Bárnabas bilah bizhaazhé nlíni, (án ilk'idá' la' nohwil nadaagosní' n': nohwaa nyaayúgo bich'í' k'íi daanohtzi le'gá. <sup>11</sup> La'íi Jesus, Justus holzéhi, aldó', Gozhóq, daanohwílnii. Ái zhá nnee circumcise ádaabi'deszaahíí bitahyú Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee begoz'ánihíí bá bil nada'isiid, ái shil daagoyilshóq. <sup>12</sup> Épaphras, nohwitahdí' nlíni, Christ yána'iziidi, Gozhóq, daanohwílnii; án dábik'ehn bijíi dawa bee nohwá okaah, ndzilgo nasozjigo, Bik'ehgo'ihí'nań nohwá hát'ííní be'ádaanoht'eego, ilch'í'daanohwidilne' doleelgo nohwá okaah. <sup>13</sup> Díi bá bigonsi baa nagoshní', dázho nohwaa daabiini'go, la'íi Laodicéayú daagolíníí, Hierápolisýú daagolíníí aldó' yaa daabiini'. <sup>14</sup> Luke, izee nlíni, nohwil daanzhóni, Demas bilgo, Gozhóq, daanohwílnii. <sup>15</sup> Christ biláhyú ilk'isyú Laodicéayú daagolíníí, Gozhóq, shá daabildohnii, la'íi Nímphas aldó', ínashood bikih yune'íla'ánádaat'íihíí bilgo, Gozhóq, shá daabildohnii. <sup>16</sup> Díi naltsoos nohwitahyú

hojíídá' Laodicéayú ha'ánázéh yuné' alldó' hojíí le'; nohwíí alldó' Laodicéadí' naltsoosíí alldó' daahohshíí. <sup>17</sup> Arkípas shá gádaaldohñii, Hant'é nohweBik'ehñ nasdziidi naa yiné'íí áñle' le'gá, doo dahgo da. <sup>18</sup> Shíí Paul, dashíí shigan bee, Gozhóó, nohwich'í' k'e'eshchii. Ha'ásítííníí bínádaaḥñiih. Bik'ehgo'ihí'nañ bílgoch'oba'íí bee nohwich'í' goz'ąą le'. Doleelgo at'éé.

**The New Testament of our Lord and Saviour  
Jesus Christ  
New Testament in Apache, Western (US:apw:Apache,  
Western)**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Western Apache (Apache, Western)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

**Copyright Information**

© 2012, Wycliffe Bible Translators. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

**The New Testament**

in Apache, Western

**© 2012, Wycliffe Bible Translators. All rights reserved.**

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files  
dated 2 Aug 2022

22cab38e-86e0-5c5b-8972-5c0fa467c049